

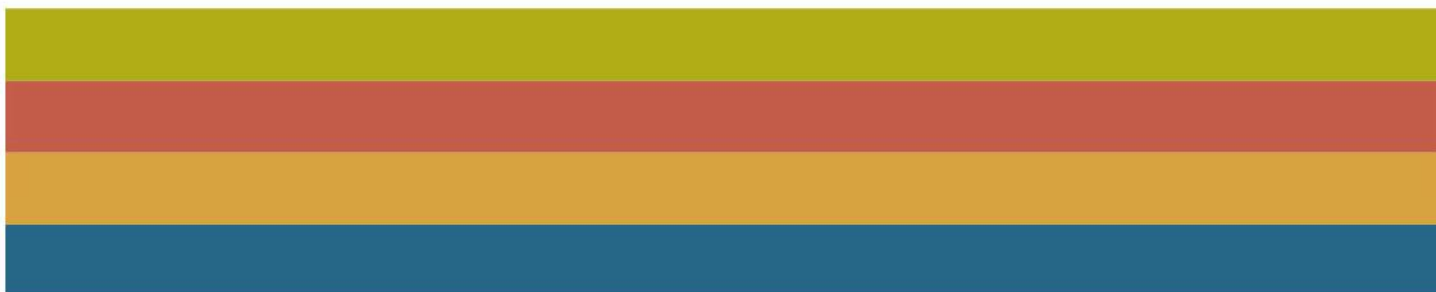

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel

Tussentijds toetsingsadvies over het milieueffectrapport

9 september 2022 / projectnummer: 3517

1 Advies over het MER in het kort

De provincie Overijssel wil de omgevingsvisie integraal herzien. Ook wil de provincie voor twee urgente opgaven, te weten *energie* en *water en bodem*, de omgevingsverordening aanpassen. Het besluit over de verordening wil de provincie eerder nemen dan het besluit over de omgevingsvisie. Voor de onderbouwing van deze besluiten is een omgevingseffectrapport (OER) fase 1 opgesteld. Dit OER ligt ten grondslag aan de besluiten over de verordening. Voor de integrale herziening van de omgevingsvisie wordt later nog een OER fase 2 opgesteld. De provincie heeft de Commissie gevraagd tussentijds te adviseren over het voorliggende OER. De Commissie heeft dit advies opgedeeld in twee delen: een toets van het OER fase 1 voor de besluiten over de verordening en een tussentijds advies ten behoeve van het OER fase 2.

Wat blijkt uit het OER?

Het OER fase 1 is omvangrijk en kent vele bijlagen. Het bevat vier alternatieven waarmee de hoeken van het speelveld voor de omgevingsvisie worden verkend. Op basis van de beoordeling van de effecten van deze alternatieven is een voorkeursalternatief opgenomen. In de keuze voor het voorkeursalternatief is de keuze gemaakt voor groei in het stedelijk gebied en het centraal zetten van het natuurlijk systeem van bodem en water. Dit resulteert volgens het OER 'veelal in kansen voor de steden en risico's voor het landelijk gebied'. Zo leidt dit in het landelijk gebied mogelijk tot een afname van de bereikbaarheid van banen, een minder aantrekkelijk vestigingsklimaat en afname van voorzieningen.

Wat is het advies van de Commissie over het OER fase 1?

Het OER fase 1 ligt ten grondslag aan aanpassingen van de verordening op twee onderwerpen, te weten toestemmingen voor energieprojecten en randvoorwaarden voor bodem en water. **De Commissie is van oordeel dat het OER de essentiële milieu-informatie bevat om het besluit over de verordening te kunnen nemen.** De Commissie beveelt wel aan om de presentatie van de effectbeoordeling bij de volgende openbare stap in de besluitvorming te verduidelijken. Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 2.

Het tussentijds advies voor het OER fase 2

In het OER fase 1 zijn diverse alternatieven en een voorkeursalternatief uitgewerkt en beoordeeld. De foto van de leefomgeving is (nagenoeg) compleet, is opgebouwd uit logische indicatoren en de onderbouwing van de scores is in de vele achtergronddocumenten terug te vinden. Dit resulteert onder andere in een uitgebreide beschrijving van de gezondheidssituatie en de te verwachten ontwikkelingen in de deelrapporten over Milieukwaliteit en gezondheid en Welzijn. Dit laatste rapport gaat uitgebreid in op bewegen en toegankelijkheid van groen als belangrijke aspecten waarop de provincie invloed heeft. De omvang van het onderzoek en de vele bijlagen maakt het soms lastig om het overzicht te houden.

Voor natuur en biodiversiteit is de Commissie van oordeel dat gekozen indicatoren en de effectbeoordeling te beperkt zijn. In het OER is biodiversiteit vrijwel beperkt tot de soortgroep vogels, terwijl biodiversiteit een veel breder begrip is. De huidige situatie en autonome ontwikkeling voor biodiversiteit is uitgemiddeld over de provincie en lijkt daardoor

stabiel, terwijl de soortenrijkdom in het oosten, op de zandgronden, onder andere door verdroging en stikstofdepositie, een sterke negatieve trend vertoont.

De ontwikkelingen in het land gaan snel, zo ook in Overijssel. Zo moet de aanpak stikstof van het kabinet verwerkt worden in een provinciaal programma landelijk gebied, hetgeen grote consequenties zal hebben voor het landelijk gebied. Ook de provincie zit niet stil en werkt verder aan de omgevingsvisie. 'Het fundament', het document met een nadere beschrijving en onderbouwing van het voorkeursalternatief voor de visie, lijkt al verder uitgewerkt dan het OER fase 1. De Commissie adviseert de effecten van 'het fundament' in het OER fase 2 te beoordelen. Daaraan vooraf gaat een onderbouwing waarom de vier alternatieven uit fase 1 een goede weergave zijn van het speelveld voor de te maken keuze voor het fundament, en ook een verheldering van de motivering voor de keuze voor het fundament. Voor de uitwerking in fase 2 is inzoomen op de regionale verschillen ook van groot belang.

De Commissie ziet voor het OER fase 2 nog ruimte voor verbetering op een aantal andere belangrijke punten. Het gaat dan om de regionale effectbeoordeling, onderbouwing van de scores en aannames, de afstemming met andere ontwikkelingen in en voor het landelijk gebied, de realisatie van de energietransitie en de uitwerking van de monitoring.

In hoofdstuk 3 licht de Commissie het tussentijds advies verder toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

Aanleiding OER

De provincie Overijssel wil de omgevingsvisie integraal herzien. Hierin wordt de visie van de provincie vastgelegd voor de fysieke leefomgeving in de toekomst. De omgevingsvisie stelt kaders voor m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten en heeft mogelijk effecten op Natura 2000-gebieden. Daarom is de omgevingsvisie m.e.r.-plichtig en wordt een OER opgesteld. De provincie wil het omgevingseffectrapport (OER) gebruiken om keuzes te maken bij het opstellen van de omgevingsvisie en het monitoren en bijsturen van beleid tijdens de uitvoering. In dit tussentijds advies geeft de Commissie haar bemerkingen en aanbevelingen om zo te komen tot een OER fase 2/definitief OER (zie hoofdstuk 2 van dit advies).

Het OER moet daarnaast ten grondslag liggen aan een besluit over de aanpassing van de omgevingsverordening over twee urgente opgaven waarover al binnenkort besloten gaat worden. Het advies heeft op deze onderwerpen dus het karakter van een toetsing (zie hoofdstuk 3 van dit advies). Bevoegd gezag voor het vaststellen van de omgevingsvisie is Provinciale Staten van Overijssel. Zij hebben de Commissie m.e.r. gevraagd om een tussentijds advies over het OER fase 1.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het OER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Provinciale Staten van Overijssel – besluit over de omgevingsvisie.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3517 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies over het OER ter onderbouwing van de aanpassingen van de verordening

Twee wijzigingen in de verordening worden al met het OER fase 1 onderbouwd:

1. Het toevoegen van de regel dat bij nieuwe ontwikkelingen onderbouwd moet worden dat de nieuwe ontwikkeling bijdraagt aan het behoud en het versterken van een klimaatrobuust water- en bodemsysteem;
2. Het schrappen van de uitsluitingsgrond dat er in gebieden behorende tot het Natuur Netwerk Nederland en het Nationaal Landschap IJsseldelta per definitie geen windturbines mogen worden opgericht.

De Commissie is van oordeel dat het OER fase 1 voldoende informatie biedt om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij het besluit over de verordening.

Beide wijzigingen zijn voorwaarden om in ander beleid of bij andere besluiten het provinciaal belang te borgen en een grondslag te geven voor provinciaal handelen. De eerste wijziging krijgt onder meer zijn beslag in het Provinciaal Programma Landelijk gebied, de tweede in de Regionale Energiestrategieën. In de uitwerking van het andere beleid en in de onderbouwing van de andere besluiten kan het belang van de leefomgeving voldoende worden meegewogen. Zo blijven de effecten op natuur en op landschappelijke waarden een belangrijke afwegingsgrond voor de keuze van de locaties van windturbines.

De beoordeling van effecten met behulp van het Rad voor de Overijsselse leefomgeving geeft op het niveau van de verordening een duidelijk beeld van kansen en risico's. Bij de eerste wijziging zijn er kansen voor natuurlijke systemen, natuur en landschap en beperkte risico's voor wonen, omdat het de haalbaarheid van woningbouwprojecten onder druk kan zetten. Bij de tweede wijziging zijn er kansen voor energietransitie en risico's voor natuur en landschap. Deze beoordelingen zijn logisch, maar raken helaas wel ondergesneeuwd in de veelheid van minder relevante criteria. De Commissie beveelt daarom aan om de presentatie van de effectbeoordeling horend bij deze besluiten bij de volgende openbare stap in de besluitvorming te verduidelijken.

3 Toelichting op het tussentijds advies

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming, die verwerkt kunnen worden in het OER fase 2.

3.1 Natuur en biodiversiteit

Voor natuur en biodiversiteit is de Commissie van oordeel dat gekozen indicatoren en de effectbeoordeling onjuist zijn. In het OER is biodiversiteit vrijwel beperkt tot de soortgroep vogels, terwijl biodiversiteit over veel meer soorten gaat, en de problematiek vooral verbonden is aan minder 'zichtbare' soorten, zoals bodemfauna en insecten. De conclusie dat de biodiversiteit in Overijssel een stabiele trend heeft is daarom onvoldoende onderbouwd, en waarschijnlijk ook niet juist. Daarbij speelt bovendien dat de natuursituatie in het OER en in de bijlagen is uitgemiddeld over het grondgebied van de hele provincie, waardoor de mogelijke grote regionale verschillen (met name tussen hogere zandgronden en rivier- en laagveengebied) buiten beeld blijven.

Het OER concludeert door deze opzet dat de situatie voor natuur en biodiversiteit 'stabiel' is. Sommige soorten (met name grote dieren als vogels en zoogdieren) zijn minder kwetsbaar en doen het goed in het nieuw ingerichte voedselrijke landschap, met name in West-Overijssel. Maar in het oosten voltrekt zich een negatieve ontwikkeling in de biodiversiteit door verdroging, stikstofdepositie en overexploitatie van bodem en landschap. Dat onderscheid mag naar oordeel van de Commissie niet worden genegeerd, niet in de 'foto' maar ook niet in de effectbeoordeling. Ook moet het begrip 'biodiversiteit' met een brede(re) vertegenwoordiging van soorten worden uitgebreid.

Voor natuur buiten de beschermde gebieden is gekeken naar leefgebied agrarisch natuurbeheer en aanwezigheid van groene landschapselementen. De Commissie mist hierbij natuur in de stad, natuur langs infrastructuur en andere plaatsen die tegenwoordig als refugium dienen doordat de druk in het buitengebied op natuur zo hoog is. Ook de blauwe landschapselementen (sloten, wettingen, beken, kanalen, poelen en dergelijke) zijn niet herkenbaar betrokken bij de beoordeling.

De Commissie adviseert voor het OER fase 2 natuur en biodiversiteit breed én regiospecifiek uit te werken, zodat ecologische problemen, door diverse factoren veroorzaakt, duidelijk in beeld komen. Dit geldt zowel voor de foto van de leefomgeving als voor de beoordeling van de effecten van de alternatieven.

3.2 De regio centraal

Het OER fase 1 maakt nog geen regionaal onderscheid in effecten op de leefomgeving, terwijl er wel grote regionale verschillen zijn. De Provincie heeft in 'het fundament' al wel goed bruikbare gebieden gedefinieerd.

De Commissie beveelt aan de regionale uitwerking zo snel mogelijk op te starten. Zo wordt duidelijk hoe alle maatregelen en veranderingen uitpakken voor de regio's, voor het natuurlijk systeem en voor de verschillende bewoningstypen, stedelijk en landelijk. Ook

wordt duidelijk waar mogelijk cumulatie van negatieve/positieve effecten ontstaat en of er (als gevolg daarvan) aanleiding is om in deelgebieden het beleid aan te passen of aanvullende maatregelen te nemen. Als de foto van de leefomgeving voor fase 2 per regio wordt uitgewerkt, legt dit ook een goede basis voor de monitoring per deelgebied.

3.3 Onderbouwing expert judgement en aannames

Onderbouwing effectscores en expert judgement

Het OER bevat geen toelichting op de methode die is gehanteerd om de effectscores te bepalen. Dat geldt met name voor de inschatting van de toekomstige effecten van de alternatieven. In de vele bijlagen is de foto van de leefomgeving – waarin de huidige situatie en autonome ontwikkelingen in de provincie zijn beschreven en beoordeeld – wel uitgebreid onderbouwd. Ook daar is het echter niet altijd navolgbaar waarom indicatoren ‘matig’ of juist ‘goed’ scores. Zo zijn 105 ha van de 20.000 ha groene landschapselementen verdwenen. Dat valt nog mee (0,5%). Toch wordt het de huidige situatie als ‘slecht’ beoordeeld. Dit terwijl de situatie voor biodiversiteit en natuurgebieden als ‘matig’ wordt beoordeeld, en hier naar verwachting van de Commissie relatief zeer grote problemen zijn. Dit onderscheid in beoordeling is niet goed onderbouwd.

Een mondelinge toelichting op de effectbeoordeling is gegeven in een gesprek van de Commissie met de provincie.¹ Voor de navolgbaarheid en reproduceerbaarheid van de scores is het nodig om die beschrijving in het OER fase 2 op te nemen, ook met het oog op een consistente monitoring van de leefomgeving in de toekomst. De Commissie beveelt aan om in het OER fase 2 de wijze van effectbeoordeling op te nemen. Neem hierin op de gebruikte bronnen, de wijze van scores, voor welke onderwerpen gebruik is gemaakt van bestaande (wettelijke) nationale en internationale normen en waar, bij gebrek aan deze normen, expert judgement is gebruikt en waarom, en de gebruikte expertises bij adviesbureau en provincie.

Navolgbare selectie van alternatieven

In het OER fase 1 zijn vier perspectieven met elk twee dimensies beschreven. Deze leiden tot vier alternatieven, die in detail zijn uitgewerkt. De perspectieven natuur versus techniek en verweven versus scheiden zijn gekoppeld evenals de perspectieven systeemoplossing/regisseren versus deeloplossing/faciliteren) en concentreren/inbreiden versus spreiden/uitbreiden. Het is niet duidelijk waarom deze perspectieven zijn gekoppeld. Voor de praktische uitvoerbaarheid van het OER is het logisch een beperkt aantal alternatieven te gebruiken, maar de afwegingen om te komen tot de selectie zijn niet weergegeven. De Commissie adviseert om in het OER fase 2 deze afwegingen wel weer te geven.

Onderbouwing aannames keuzes voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief dat in het fundament verder wordt uitgewerkt, is sterk gebaseerd op het alternatief ‘Zelfbewust’. Het alternatief ‘Zelfbewust’ scoort vaak goed in het Rad voor de Overijsselse leefomgeving. Dat lijkt samen te hangen met de aanname dat meer sturen altijd positieve effecten heeft. Een onderbouwing van de positieve effecten van provinciale regie of nuance hierop is niet terug te vinden in de stukken. Regie voeren kan positieve effecten hebben, en kan soms noodzakelijk zijn bij grote opgaven, maar dat is geen

¹ 5 augustus 2022 heeft de Commissie een gesprek gehad met de provincie over het OER.

vanzelfsprekendheid. Positieve effecten van eventuele regie hangen ook af van het onderwerp. De Commissie adviseert daarom alert te zijn op een te makkelijk oordeel dat regie positief is, en in het OER fase 2 goed te onderbouwen welke vormen van sturing tot welke effecten leiden.

In het verlengde van de sturingsvraag ligt ook de aanname dat een spreiding van kleinschalige initiatieven kwetsbaar is voor de effectiviteit. Als er geen sprake is van heldere doelstellingen op systeemniveau, kan dat een logische aanname zijn. Echter, hoe explicieter de doelen en randvoorwaarden op systeemniveau, hoe meer kleinschalige initiatieven kunnen bijdragen. Dit geldt zeker vanuit de observatie, die ook in het OER fase 1 staat, dat kleinschalige initiatieven mogelijk kunnen rekenen op meer draagvlak. Onderbouw in het OER fase 2 dan ook de onderliggende aannames en daarmee de keuze voor het voorkeursalternatief.

3.4 Het landelijk gebied

Risico's landelijk gebied

Het OER benoemt dat het gekozen voorkeursalternatief risico's voor het landelijk gebied kent. Het OER fase 1 wekt, wellicht onbedoeld, de indruk dat er een tegenstelling is tussen de belangen van stedelijk en landelijk gebied. Er liggen voor het landelijk gebied ook kansen in de veranderingen voor woningbouw, leefbaarheid, gezondheid, biodiversiteit en nieuwe verdienmodellen. De Commissie onderschrijft de conclusie in het OER dat het voor het vervolg nodig is de kansen voor landelijk en stedelijk gebied verder te onderzoeken en ontwikkelen, en dit ook in de participatie mee te nemen.

Aansluiting met nationaal en provinciaal programma landelijk gebied

De ontwikkelingen op het onderwerp stikstofaanpak gaan snel en de maatschappelijke context is stormachtig. Zo schreef minister van de Wal op 15 juli 2022 in een brief² over de stand van zaken van de stikstofaanpak, de beoogde samenwerking met andere overheden en over de versnelling van de aanpak met het naar voren halen van maatregelen.

De Commissie begreep uit het gesprek dat de provincie de aanpak stikstof en het ontwikkelen van het PPLG samen op wil laten lopen. De Commissie onderschrijft dit voornemen en beveelt aan dit in het OER fase 2 verder uit te werken en daarnaast de aanpak te beschrijven waarmee deze ontwikkelingen goed in de herziening van de omgevingsvisie meegenomen kunnen worden.

3.5 Realisatie energietransitie

De regionale energiestrategieën (RES'sen) die parallel aan de omgevingsvisie worden ontwikkeld met gemeenten, moeten invulling geven aan de doelen voor klimaatmitigatie. Voor de uitwerking is dit ook de logische plek. De provincie zal in haar omgevingsvisie heldere beleidsuitgangspunten voor de RES'sen moeten formuleren.

Daarom is het van belang dat het OER inzicht geeft in de huidige stand van zaken: energiegebruik en de mogelijkheden van besparing, opwekking van duurzame energie en de

² DGS / 22300439.

mogelijkheden om die opwekking te vergroten, de efficiëntie van bestaande energiesystemen en de betaalbaarheid van energie.

Het vraagstuk van de energiearmoede, de mogelijkheden voor energiebesparing, en de effecten van het centraal zetten van energiebesparing als inzet voor het halen van de klimaatdoelen, is niet beschreven in het OER fase 1. De Commissie adviseert dit in fase 2 verder uit te werken.

3.6 Monitoring/foto van de leefomgeving

De inrichting van een monitoringsysteem is essentieel om de effectiviteit van het voorgenomen beleid te kunnen beoordelen. De Commissie hecht eraan de volgende aanbevelingen voor de inrichting van het monitoringsysteem mee te geven.

Gebruik zo min mogelijk expert judgement. Bestaande (nationale en internationale) normen en streefwaardes kunnen benut worden bij het beoordelen van metingen en het vaststellen van trends. Sluit hierbij zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven en erkende praktijken, zodat uitkomsten vergeleken kunnen worden en niet 'het wiel opnieuw uitgevonden' hoeft te worden. Vaak is er consensus over wat een 'goede score' is; benut deze kennis en ervaring. Idealiter wordt vooral gebruik gemaakt van meetreeksen waarvan de kwaliteit (onafhankelijk) geborgd is. Van belang is te voorkomen dat te veel discussie ontstaat als de uitkomsten politiek-bestuurlijk of het publiek niet bevallen.

Per thema zijn er verschillende indicatoren die ieder voor zich beoordeeld worden. Vervolgens worden deze geaggregeerd tot een beoordeling op themaniveau. Hoe vindt de aggregatie plaats? Hebben alle indicatoren hetzelfde gewicht? Worden goede en slechte scores tegen elkaar uitgemiddeld? Verlies je daarmee niet veel waardevolle info?

Maak voor iedere indicator een 'bijsluiter. Geef daarin per indicator een heldere definitie en ga in op de relatie van de indicator met de normen of streefwaarden waarover deze iets moet zeggen. Concreet geeft de bijsluiter inzicht in:

- hoe de indicator gemeten wordt (registratie, meetnet, enquête etc.)
- bron
- frequentie van meten
- meetwaarde
- eenheid waarin de meetwaarde wordt uitgedrukt
- jaar waarop de meetwaarde betrekking heeft
- aggregatieniveau (per deelgebied) waarop de informatie beschikbaar is
- wijze waarop normering plaatsvindt
- gehanteerde normen (wiens normen worden gebruikt) en in hoeverre wordt aangesloten bij wat in de praktijk gangbaar is (best practice), en/of wetenschappelijk gefundeerd is?

De Commissie geeft ter overweging een informatieagenda op te stellen, zodat het gesprek over het bijhouden van gegevens ook buiten het opstellen van de omgevingsvisie en voor andere besluiten levendig blijft. Geef aan, daar waar er een storende kennisleemte is of, en zo ja op welke wijze, die kan worden opgevuld en op welke termijn die informatie naar alle waarschijnlijkheid beschikbaar is. Ga ook verder in op hoe de monitor zich verhoudt tot of zich onderscheidt ten opzichte van andere monitors binnen en buiten de provincie.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het OER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. John Dagevos

drs. Roeland van Kerkhoff

drs. Reinoud Kleijberg

drs. Wim Korver

drs. Marieke van Rhijn (voorzitter)

drs. Willemijn Smal (secretaris)

dr. Fred Woudenberg

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport/omgevingseffectrapport is opgesteld

Wijziging van de omgevingsverordening en de omgevingsvisie.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport/omgevingsrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. Op dit moment is nog niet aan te geven voor welke activiteiten de omgevingsvisie kaderstellend zal zijn. Het kan onder andere gaan om uitbreiding van bedrijventerrein (D11.3), functiewijziging (D9), windturbineparken (D22.2) en veehouderijen (C/D14). De omgevingsverordening is kaderstellend voor windturbineparken. Een MER/OER is ook nodig omdat voor beide effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER/-OER opgesteld.

Bevoegd gezag besluiten

Provinciale Staten van Overijssel.

Initiatiefnemer besluiten en m.e.r.-procedure

Gedeputeerde Staten van Overijssel.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissierner.nl projectnummer [3517](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

